

STANOWISKO nr 1/26

ZESPOŁU PROBLEMOWEGO DS. ENERGETYKI WOJEWÓDZKIEJ RADY DIALOGU SPOŁECZNEGO
W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM

z 13 kwietnia 2026 r.,

**w sprawie tzw. zimnej rezerwy (strategicznej) dotyczącej zachowania dwóch bloków
węglowych w Elektrowni Dolna Odra w Nowym Czarnowie**

W związku z zachodzącą transformacją energetyczną, obejmującą odchodzenie od technologii węglowych oraz rozwój nowych mocy wytwórczych opartych na gazie ziemnym, a także uwzględniając niestabilne uwarunkowania geopolityczne wpływające na rynki surowców energetycznych, wskazuje się na konieczność zachowania równowagi pomiędzy realizacją celów transformacyjnych a zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego Pomorza Zachodniego i kraju.

Mając na uwadze rosnącą zależność od paliw importowanych, w szczególności gazu ziemnego oraz związane z tym ryzyka w zakresie dostępności surowca i zmienności jego cen, a także biorąc pod uwagę ograniczenia wynikające z nieregularności produkcji energii ze źródeł odnawialnych, podkreśla się znaczenie utrzymania stabilnych i dyspozycyjnych źródeł energii w okresie przejściowym.

Uwzględniając potrzebę zapewnienia ciągłości na Pomorzu Zachodnim dostaw energii elektrycznej i ciepła, bezpieczeństwa pracy krajowego systemu elektroenergetycznego oraz ochrony interesów społeczno-gospodarczych regionów objętych transformacją, Zespół pragnie podkreślić, że przedwczesne wycofywanie bloków wytwórczych może stanowić istotne zagrożenie dla bezpieczeństwa energetycznego Państwa.

Uzasadnienie

Transformacja Elektrowni Dolna Odra, polegająca na odchodzeniu od technologii węglowych i wdrażaniu jednostek gazowych, wpisuje się w krajową politykę energetyczną. Jednocześnie prowadzi ona do zwiększenia zależności systemu energetycznego od gazu ziemnego jako głównego paliwa przejściowego.

W obecnej sytuacji międzynarodowej, charakteryzującej się niestabilnością oraz napięciami geopolitycznymi – szczególnie w regionie Bliskiego Wschodu – rośnie ryzyko związane z dostępnością i cenami surowców energetycznych. Oparcie nowych mocy wytwórczych w dużej mierze na gazie powoduje zwiększoną podatność systemu na czynniki zewnętrzne, w tym zakłócenia dostaw, wahania cen oraz presję polityczną.

W okresie przejściowym system elektroenergetyczny wymaga stabilnych i dyspozycyjnych źródeł rezerwowych, które zapewnią jego ciągłość działania. Dynamiczny rozwój odnawialnych źródeł energii,

mimo ich kluczowej roli dla regionu, wiąże się z niestabilnością/zmiennością produkcji, co oznacza konieczność utrzymania zaplecza konwencjonalnego.

Podkreślenia wymaga również fakt, że Elektrownia Dolna Odra, jako jedyna, oparta o krajowe zasoby paliwa elektrownia zawodowa w północno-zachodniej części kraju, oprócz stabilizacji pracy Krajowego Systemu Energetycznego (KSE), posiada funkcjonalność pracy wyspowej i odbudowy KSE (którego nie posiada nowa elektrownia gazowo-parowa PGE Gryfina Dolna Odra Sp. z o.o.). Wyłączenie EDO, będzie więc skutkowało brakiem możliwości odbudowy i stabilizacji KSE przez rozdzielnię PSE S.A. Krajnik k/Gryfina (na wypadek blackoutu).

Przedwczesne wycofywanie istniejących jednostek węglowych bez zapewnienia adekwatnych alternatyw może prowadzić do niedoborów energii oraz zakłóceń w funkcjonowaniu krajowego systemu elektroenergetycznego. W związku z tym zasadne jest utrzymanie części bloków węglowych Elektrowni Dolna Odra w charakterze rezerwy – strategicznej lub tzw. zimnej – jako rozwiązania przejściowego na czas transformacji energetycznej.

Takie podejście umożliwia zachowanie ciągłości dostaw energii, stabilizację pracy systemu oraz ograniczenie skutków niepewności na rynku gazu. Warto podkreślić, że funkcjonujące jednostki w Elektrowni Dolna Odra spełniają rygorystyczne normy środowiskowe wynikające z regulacji unijnych (BAT/BREF).

Zespół pragnie podkreślić, że utrzymanie wybranych bloków węglowych w charakterze tzw. zimnej rezerwy pozwoli na wykorzystanie kompetencji pracowników w okresie przejściowym transformacji energetycznej. Wysoko wykwalifikowane kadry, nie można szybko zastąpić, ponieważ proces kształcenia specjalistów w tej branży wymaga wieloletniego doświadczenia i praktyki. W związku z tym działania transformacyjne powinny uwzględniać utrzymanie oraz efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału kadrowego.

Istotnym elementem pozostaje również zapewnienie bezpieczeństwa i niezawodności dostaw ciepła dla mieszkańców Gryfina, biorąc pod uwagę, że budowana nowa ciepłownia oparta będzie również o paliwo gazowe. Jest to zadanie o charakterze publicznym i strategicznym, które powinno być chronione w procesie transformacji i pozostawiać możliwości dostarczenia ciepła w trybie „awaryjnym” w przypadku potrzeb.

Zespół pragnie podkreślić, że proces zmian w energetyce powinien być prowadzony w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Działania rozwojowe powinny prowadzić do tworzenia nowych możliwości inwestycyjnych, rozwoju innowacji (w tym w obszarze data center, magazynów energii) oraz wsparcia pracowników sektora energetycznego w zakresie podnoszenia kwalifikacji lub przekwalifikowania.

W związku z powyższym konieczne jest wdrożenie rozwiązań umożliwiających utrzymanie rezerw mocy w istniejących jednostkach węglowych, uznanie Elektrowni Dolna Odra za element krajowego bezpieczeństwa energetycznego oraz zapewnienie odpowiedniego wsparcia dla regionu w okresie transformacji.

Istotne jest również wypracowanie rozwiązań legislacyjnych oraz rozpoczęcie wdrażania mechanizmów wsparcia źródeł wytwórczych po roku 2030, w tym w szczególności nowego rynku mocy i mechanizmów transformacyjnych.

Transformacja energetyczna jest procesem niezbędnym, jednak w obecnych warunkach powinna uwzględniać realne ryzyka systemowe i geopolityczne. Utrzymanie odpowiedniego poziomu rezerw mocy przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury należy uznać za rozwiązanie racjonalne i uzasadnione.

W obecnej sytuacji ostateczna decyzja o przyszłości EDO powinna być zrewidowana opinią Ministerstwa Obrony Narodowej, po ocenie przydatności, funkcjonalności i potencjału tej lokalizacji - gdyż ma ona bezpośredni wpływ na wzmocnienie i utrzymanie bezpieczeństwa państwa w tej części kraju.

Apelujemy o pogłębiony dialog społeczny z udziałem wszystkich interesariuszy w celu wypracowania rozwiązania kompromisowego – **przed 31 sierpnia 2026r.**, które pozwoli pogodzić proces transformacji energetycznej z nadrzędnym interesem państwa, jakim jest bezpieczeństwo energetyczne oraz stabilność społeczno-gospodarcza regionu. Wskazany termin jest

obecnie graniczną datą – zakładaną dla odłączenia jednostek wytwórczych od systemu, a co za tym idzie determinuje działania po stronie właściciela i GK PGE.

Przewodniczący Zespołu Problemowego ds. Energetyki

Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Województwie Zachodniopomorskim

Wojciech Osman

